

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष १, अंक १९]

गुरुवार, जुलै २३, २०१५/श्रावण १, शके १९३७

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ४६

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

महाराष्ट्र विधानसभेत दिनांक २३ जुलै २०१५ रोजी पुरःस्थापित करण्यात आलेले खालील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम ११६ अन्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे :—

L. A. BILL No. XXXIX OF 2015.

A BILL

FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA CO-OPERATIVE
SOCIETIES ACT, 1960.

सन २०१५ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३९.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक.

१९६१ चा **ज्याअर्थी**, यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यात आणखी
महा. २४. सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी**, भारतीय गणराज्याच्या सहासष्टाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात
येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र सहकारी संस्था (सुधारणा) अधिनियम, २०१५ असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

(१)

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम क्रमांक
२४ यात कलम
७३ कक
समाविष्ट करणे.

२. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये, कलम ७३ कब नंतर, पुढील कलम समाविष्ट १९६१ चा
करण्यात येईल :— महा. २४.

निवडणुका पुढे
ढकलण्याचा राज्य
शासनाचा
अधिकार.

“ ७३ कक. टंचाई, अवर्षण, पूर, आग किंवा इतर कोणतीही नैसर्गिक आपत्ती किंवा पावसाळा किंवा राज्य विधानसभा किंवा विधानपरिषद किंवा लोकसभा किंवा स्थानिक प्राधिकरण यांचा कोणताही निवडणूक कार्यक्रम हा, कोणत्याही संस्थेच्या किंवा संस्थांच्या वर्गाच्या निवडणुकीच्या वेळीच येत असल्यामुळे, राज्य शासनाच्या मते, कोणतीही संस्था किंवा संस्थांचा वर्ग यांच्या निवडणुका घेणे लोकहिताचे नसेल अशा बाबतीत, राज्य शासनास, या अधिनियमात किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांत किंवा उपविधीत किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यात काहीही अंतर्भूत असले तरीही, कारणे लेखी नमूद करून सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, एकावेळी, सहा महिन्यांहून अधिक नसेल अशा कालावधीसाठी, जो कालावधी आणखी वाढविला जाऊ शकतो, अशा कोणत्याही संस्थेची किंवा संस्थांच्या वर्गाची निवडणूक पुढे ढकलता येईल, तथापि, एकूण कालावधी हा, एकंदर एक वर्षाहून अधिक असणार नाही.”.

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

संविधान (सत्याण्णवावी सुधारणा) अधिनियम, २०११ याद्वारे केलेल्या संविधानाच्या सुधारणेनुसार, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० (१९६१ चा महा. २४) यात २०१३ चा महा. १६ द्वारे सुधारणा करण्यात आली आहे. २०१३ च्या उक्त अधिनियमाद्वारे सुधारणा केल्याप्रमाणे, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० याच्या कलम ७३ कब मध्ये अशी तरतूद आहे की, संस्थेच्या सर्व निवडणुका घेण्यासाठी व त्यासाठी मतदार याद्या तयार करण्यासाठी अधीक्षण, निदेशन व नियंत्रण हे, 'राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण' या नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या प्राधिकरणाकडे निहित असेल. उक्त अधिनियमाच्या कलम ७३ अअअ च्या पोट-कलम (३) मध्ये अशी तरतूद आहे की, समितीच्या निवडून आलेल्या सदस्यांचा आणि तिच्या पदाधिकाऱ्यांचा पदावधी, निवडणुकीच्या दिनांकापासून पाच वर्षांपर्यंत असेल आणि पदाधिकाऱ्यांचा पदावधी समितीच्या मुदतीइतकाच असेल.

२. त्यानुसार, राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरणाने राज्यातील विविध सहकारी संस्थांच्या निवडणुका यापूर्वीच घेतलेल्या आहेत आणि विवक्षित संस्थांच्या निवडणुका घेण्याची प्रक्रिया सुरू आहे.

३. असे निदर्शनास आले आहे की, विवक्षित संस्थांचा पाच वर्षांचा पदावधी लवकरच समाप्त होत आहे व असा कालावधी पावसाळ्यात एकाचवेळी येत आहे. असेही निदर्शनास आले आहे की, विविध संस्थांचे मोठ्या संख्येतील सदस्य हे, शेतकरी आहेत जे शेतीविषयक कामात व्यस्त असण्याची शक्यता आहे, त्याचा परिणाम म्हणून निवडणुकांमध्ये कमी मतदान होईल. यामुळे अशा संस्थांच्या निवडणुका खुल्या व निःपक्षपातीपणे घेण्यास बाधा पोहचू शकेल म्हणून, टंचाई, अवर्षण, पूर, आग किंवा इतर कोणतीही नैसर्गिक आपत्ती किंवा पावसाळा किंवा राज्य विधानसभा किंवा विधानपरिषद किंवा लोकसभा किंवा स्थानिक प्राधिकरण यांचा कोणताही निवडणूक कार्यक्रम हा, कोणत्याही संस्थेच्या किंवा संस्थांच्या वर्गाच्या निवडणुकीच्या वेळीच येत असल्यामुळे, राज्य शासनाच्या मते, कोणतीही संस्था किंवा संस्थांचा वर्ग यांच्या निवडणुका घेणे लोकहिताचे नसेल अशा बाबतीत, राज्य शासनास, सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेशाद्वारे, एकावेळी सहा महिन्यांहून अधिक नसेल अशा कालावधीसाठी, जो कालावधी आणखी वाढविला जाऊ शकतो, अशा कोणत्याही संस्थेची किंवा संस्थांच्या वर्गाची निवडणूक पुढे ढकलता येईल, तथापि, एकूण कालावधी हा एकंदर एक वर्षाहून अधिक असणार नाही, अशी तरतूद करण्याच्या दृष्टीने, १९६१ च्या उक्त अधिनियमात सुधारणा करणे इष्ट आहे, असे वाटते.

४. वरील उद्दिष्टे साध्य करणे हा, या विधेयकाचा हेतू आहे.

मुंबई,
दिनांक २२ जुलै २०१५.

चंद्रकांत (दादा) पाटील,
सहकार मंत्री.

वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचे ज्ञापन.

या विधेयकात, वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा पुढील प्रस्ताव अंतर्भूत आहे :—

खंड २.— महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये, नवीन कलम ७३कक समाविष्ट करण्याचा हेतू असलेल्या या खंडान्वये, टंचाई, अवर्षण, पूर, आग किंवा इतर कोणतीही नैसर्गिक आपत्ती किंवा पावसाळा किंवा राज्य विधानसभा किंवा विधानपरिषद किंवा लोकसभा किंवा स्थानिक प्राधिकरण यांचा कोणताही निवडणूक कार्यक्रम हा, कोणत्याही संस्थेच्या किंवा संस्थांच्या वर्गाच्या निवडणुकीच्या वेळीच येत असल्यामुळे राज्य शासनाच्या मते, कोणतीही संस्था किंवा संस्थांचा वर्ग यांच्या निवडणुका घेणे लोकहिताचे नसेल. अशा बाबतीत जास्तीत जास्त एका वर्षापर्यंतच्या कालावधीस अधीन राहून, एकावेळी, सहा महिन्यांहून अधिक नसेल अशा कालावधीसाठी अशा कोणत्याही संस्थेची किंवा संस्थांच्या वर्गाची निवडणूक पुढे ढकलण्याबाबत सर्वसाधारण किंवा विशेष आदेश काढण्याचा अधिकार राज्य शासनाकडे घेण्यात आला आहे.

२. वैधानिक अधिकार सोपविण्यासंबंधीचा वर उल्लेखिलेला प्रस्ताव हा सामान्य स्वरूपाचा आहे.

विधान भवन :

मुंबई,

दिनांक : २३ जुलै २०१५.

डॉ. अनंत कळसे,

प्रधान सचिव,

महाराष्ट्र विधानसभा.